

Функції незалежних дієприкметникових комплексів

Стаття присвячена огляду особливостей функціонування абсолютних дієприкметникових комплексів в англійській мові як конструкцій, незалежних від жодного члена речення. На основі аналізу прикладів узагальнено закономірності використання незалежних дієприкметникових конструкцій в англійській літературі.

Ключові слова: абсолютні (незалежні) дієприкметникові комплекси, особливості вживання, функції.

Актуальність дослідження зумовлюється недостатнім вивченням даного синтаксичного комплексу, відсутністю чітко сформульованого загальноприйнятого визначення поняття «незалежний дієприкметниковий комплекс» в сучасній лінгвістиці.

Метою дослідження є встановлення особливостей функціонування незалежних дієприкметникових комплексів в англійській мові.

Поділ лексики на частини мови з давніх часів привертав увагу науковців, до сих пір питання про частиномовну належність дієприкметника викликає дискусії лінгвістів. Проте попри велику чисельність досліджень, присвячених саме дієприкметникам, варто зазначити низку невирішених проблем, пов'язаних саме з незалежними комплексами.

Незалежні дієприкметникові конструкції набули досить широкого вживання в різних жанрах англійської літератури. Велика кількість вчених пов'язують поняття абсолютної конструкції саме з дієприкметником, хоча варто підкреслити також, що такі мовознавці як Г.Стамп і .Б Кортман включають в обсяг цього поняття конструкції різного роду, зокрема лінгвісти Богданович та Попович відносять до абсолютних конструкцій парцеляти [1].

Незалежний дієприкметниковий комплекс – конструкція, яка не залежить від жодного члена речення. Такий комплекс має у своєму складі іменник у загальному відмінку або особовий займенник у називному відмінку та дієприкметник [2,203].

Серед незалежних дієприкметникових комплексів варто розрізняти незалежний дієприкметниковий комплекс без прийменника – The Nominative Absolute Participial Construction та незалежний дієприкметниковий комплекс з прийменником - The Prepositional Absolute Participial Construction [2,203].

Незалежний дієприкметниковий комплекс без прийменника складається з дієприкметника, що виражає дію, яку виконує чи зазнає особа або предмет, представлений іменником у загальному відмінку чи займенником у називному відмінку. Такий комплекс є окремою одиницею речення, але іменник (займенник) не є підметом речення [2, 203].

Такий комплекс в реченнях функціонує як обставина причини, часу, умови:

The lamp having been lit, Mrs. Macallan produced her son's letter [4].

У даному реченні *the lamp having been lit* виступає в ролі обставини часу.

A knock had come to the door, and there being nobody else to answer it, Clare went out [5].

Варто зазначити, що в англійській мові поняття Participial construction включає в себе не лише конструкції з дієприкметником, але і з дієприслівником також. У реченні:

The widow stayed quiet, her arms bent.

her arms bent – є підрядним супровідним реченням та перекладається на українську мову як дієприслівниковий зворот.

Незалежний дієприкметниковий комплекс функціонує як обставина умови досить рідко, зазвичай у поєднанні з дієприкметниками *permitting* та *failing*. Даний комплекс частіше вживається в фантастиці та науковій літературі [2,204].

Circumstances permitting, we shall start preparations immediately.

Незалежні дієприкметникові комплекси можуть вводитись в речення за допомогою прийменника *with* [3,249].

В більшості випадків такі комплекси виконують функцію супровідних обставин та перекладаються дієприслівниковим зворотом:

They were walking in the park, with James talking too much about his problems.

Крім того, в англійській мові є два види абсолютних комплексів без дієприкметника – номінативна абсолютна конструкція та прийменникова абсолютна конструкція. Складовою конструкції є прикметник, прислівник або

прийменникова фраза. Такі комплекси виконують функції обставини часу та супровідних обставин:

Lesson over, children went to the canteen. (Номінативна абсолютна конструкція виконує функцію обставини часу);

He stood in front of the window...a book in his hands. (Конструкція у функції супровідних обставин, при перекладі на українську мову використовується дієприслівниковий зворот).

Прийменникова абсолютна конструкція виконує функцію супровідних обставин в реченні та перекладається на українську мову за допомогою дієприслівникового звороту.

I saw her listening to music with a cell in her hand.

Висновки та перспективи дослідження. Отже, незалежні (абсолютні) дієприкметникові комплекси – це конструкції, що не залежать від інших членів речення. До них належать номінативні та прийменникові абсолютні конструкції з або без дієприкметника. Найчастіше в реченні вони виступають в функції обставини часу, умови, причини або супровідних обставин. Слід пам'ятати, що при перекладі даних конструкцій можуть використовуватись дієприслівники та дієприслівникові звороти.

The Functions of Absolute Participial Constructions

Pavlovska Olha

The article deals with peculiarities of functioning of Absolute Participial Constructions in English as constructions independent of any part of the sentence. The regularities of usage of Absolute Participial Constructions were generalized on the basis of analysis of examples of English literature.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Жуковська В.В. Абсолютна конструкція в англійській мові: сутність, походження, функціонування// *Studia Philologica* (Філологічні студії): зб. наук. праць – К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013.
2. Каушанская В.Л. Грамматика английского языка: Морфология. Синтаксис// В.Л. Каушанская, Р.Л. Ковнер, О.Н. Кожевникова. – Москва: Айрис Пресс, 2008. – 381 с.
3. Раевская Н.М. Современная грамматика английского языка// Н.М. Раевская. – Киев: Высшая школа, 1976. – 309 с.

4. Collins W. The Law and the Lady. The literature network [електронний ресурс] – режим доступу до публікації:
<http://www.online-literature.com/wilkie-collins/law-and-the-lady>.
5. Hardy T. Tess of the d'Urbervilles. The literature network [електронний ресурс] – режим доступу <http://www.literaturepage.com/read/tess-of-the-durbervilles.html>